

**Jaarlijkse rapportage
implementatie van de aanlandplicht
in Nederland
2015**

Den Haag, januari 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Inleiding
3. Samenwerking met de visserijsector
4. Stappen die de sector genomen heeft
5. Controle en handhaving
6. Bestemming ondermaatse vis
7. Faciliteiten havens en schepen
8. Uitdagingen

Bijlagen

1. Samenvatting projecten onder Europees Visserijfonds

1. Introductie

EU verordening (EU) 812/2015 "omnibus" introduceerde een verplichting voor de Europese Commissie om jaarlijks te rapporteren over de implementatie van de aanlandplicht. Het onderhavige rapport van Nederland gaat in op de door de Commissie (brief 3 december 2015) verzochte elementen:

- Stappen ondernomen door lidstaten en producenten organisaties om te voldoen aan de aanlandplicht;
- Stappen ondernomen door lidstaten ten aanzien van controle en handhaving van de aanlandplicht;
- Informatie over de sociale en economische impact van de aanlandplicht;
- Informatie over het effect van aanlandplicht over veiligheid aan boord van vissersvaartuigen;
- Informatie over het gebruik en bestemmingen voor ondermaatse vis die valt onder de aanlandplicht;
- Informatie in over havenvoorzieningen en uitrusting aan boord vanwege de aanlandplicht;
- Voor iedere betrokken visserij informatie over de problemen met de implementatie van de aanlandplicht en aanbevelingen om deze op te pakken.

2. Inleiding

Op 1 januari 2015 is de aanlandplicht in werking getreden voor de pelagische visserij. In verband met tegenstrijdige regelgeving heeft Nederland voor de Nederlandse vloot in de wateren besloten de aanlandplicht in voeren met het in werking treden van de Omnibus Verordening. De meeste Nederlandse pelagische vaartuigen hebben vrijwillig vanaf 1 januari 2015 aan de aanlandplicht voldaan, om zich hier alvast op voor te kunnen bereiden en ervan te leren. Onder andere in verband met de onduidelijkheid over hoe andere lidstaten zouden handhaven in een situatie van tegenstrijdige regelgeving.

Naast invoering van de aanlandplicht in de pelagische visserij heeft in 2015 het voorbereidende werk plaatsgevonden voor invoering van de aanlandplicht in de demersale visserij. In regionaal verband zijn gemeenschappelijke aanbevelingen voor teruggooiplannen opgesteld, na consultatie van de relevante Adviesraden. Nederland is actief in de Scheveningengroep en de Noordwestelijke Wateren Groep. In de tweede helft van 2015 was Nederland voorzitter van de Noordwestelijke wateren Groep. Nederland is ook lid van de Zuidwestelijke waterengroep, maar vanwege capaciteitsgebrek neemt Nederland niet deel aan de vergaderingen van deze groep.

3. Samenwerking met de visserijsector

Nederland heeft veel geïnvesteerd in de samenwerking met de visserijsector op het gebied van de aanlandplicht. Zo is er met de pelagische visserij-industrie maandelijks overleg over de implementatie van de aanlandplicht en de ervaringen en vragen die de sector daarbij heeft.

In 2015 is ook maandelijks overleg gevoerd met de demersale sector, ter voorbereiding op de aanlandplicht. De kloof tussen de overheid en de demersale visserijsector blijft op het gebied van de aanlandplicht onverminderd groot. Door veelvuldig overleg is Nederland erin geslaagd om met de visserijsector samen te werken op het gebied van de implementatie van de aanlandplicht. De Nederlandse overheid heeft in 2014 samen met de visserijsector een uitvoeringsagenda opgesteld met speerpunten voor de implementatie van de aanlandplicht. Het gaat daarin bijvoorbeeld over het vergroten van de selectiviteit van vistuigen en over het onderzoek naar de overleving van bepaalde vissoorten. In het maandelijks overleg tussen het Nederlandse ministerie van Economische Zaken en de visserijsector wordt gesproken over de uitvoering van deze speerpunten. Dit overleg wordt ondersteund door de wetenschappelijke instituten IMARES en het LEI en namens de NGO's, 'Stichting de Noordzee'.

In 2015 heeft de Nederlandse overheid gezamenlijk met de sector een stappenplan voor de implementatie van de aanlandplicht aan de Tweede Kamer gestuurd met daarin de ambitie van Nederland met de aanlandplicht (dd 1 juni 2015, 2015D20329). De demersale sector heeft zich in dit stappenplan gecommitteerd aan een reductie van de ongewenste bijvangst met 35% ten opzichte van 2010.

In 2013 heeft de visserijsector gelegenheid gekregen om projectvoorstellen ter voorbereiding op de aanlandplicht in te dienen voor subsidie onder het Europees Visserijfonds. Deze subsidieregeling, waar €4,5 miljoen voor beschikbaar was, is op 31 december 2015 geëindigd. Onder deze subsidieregeling zijn projecten uitgevoerd naar onder andere het verbeteren van de selectiviteit door netinnovatie en het vermijden van discards, controle met behulp van Closed Circuit Television (CCTV), vermarkting ondermaatse vis voor indirecte humane consumptie en de overlevingskans van tong en schol na teruggooi (bijlage 1 samenvatting projecten).

In september 2015 is een nieuwe subsidieregeling geopend voor projecten gericht op het verbeteren van de selectiviteit van vistuigen of op het vaststellen en verbeteren van de overlevingskans van vissoorten. De ingediende projecten worden momenteel beoordeeld door een onafhankelijke commissie. Voor deze subsidieregeling is €3 miljoen beschikbaar uit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij.

De aanlandplicht vormt een grote uitdaging voor zowel de pelagische als de demersale visserijsector. De Nederlandse sector heeft rek en ruimte gevraagd en gekregen voor implementatie van de aanlandplicht. Nederland beschikt niet over voldoende quota voor alle bijvangsten en de huur van quota voor het aanlanden van ondermaatse vis stelt bedrijven soms voor hele hoge kosten, die niet goedge maakt worden door de opbrengsten. Met name de Nederlandse platvissector wordt gekenmerkt door veel bijvangsten en heeft het bijkomende probleem van beperkte capaciteit aan boord zowel voor opslag van ondermaatse vis als voor inhuur van extra bemanning. De arbeidsrusttijden van de bemanningsleden zijn een groot zorgpunt. Het is nog de vraag in welke mate de platvissector de selectiviteit kan vergroten met behoud van een rendabele bedrijfsvoering. De omschakeling naar een visserij die selectiever is en waarbij alle onvermijdelijke vangsten van gequoteerde soorten worden aangeland vergt tijd. Nederland heeft zich in 2015 ingezet voor een realistisch tijdsplan voor de visserijsector. De gezamenlijke inzet van de Nederlandse overheid en visserijsector heeft geresulteerd in een gefaseerde introductie van de aanlandplicht in de periode 2016 – 2019 om vissers de voorbereidingstijd te geven om de bedrijfsvoering aan te passen en om verder te werken aan een wetenschappelijke onderbouwing voor realistische uitzonderingsmogelijkheden.

4. Stappen die de sector genomen heeft

Zoals in paragraaf 2 vermeld heeft de sector zich toegelegd op de uitvoering van verschillende projecten ter voorbereiding op de invoering van de aanlandplicht (bijlage 1, samenvatting projecten).

De pelagische en demersale sector hebben samen met de overheid in 2014 een uitvoeringsagenda voor de implementatie van de aanlandplicht opgestuurd aan de Tweede Kamer. In 2015 heeft de demersale sector samen met de overheid een stappenplan voor de aanlandplicht opgestuurd naar de Tweede Kamer, met daarin de ambitie met de aanlandplicht, waarin de sector zich gecommitteerd heeft aan een verbetering van de selectiviteit met 35% ten opzichte van 2010.

Om de controle op de aanlandplicht te faciliteren heeft de pelagische sector op het merendeel van de vaartuigen het discard gootje dichtgemaakt.

In 2015 bleken de bijvangsten van heek in de pelagische sector hoger dan verwacht. Het Nederlandse quotum voor heek is beperkt en heek komt voornamelijk niet in aanmerking voor de voorziening uit

Verordening 1380/2013 om bijvangst af te trekken van het quotum van doelsoorten (interspecies flexibiliteit). De pelagische sector is met eigen geld proeven gestart met speciale ontsnappingspanelen in het net.

In een van de EVF-projecten onderzoekt de demersale sector de mogelijkheden van het bepalen van de samenstelling van de ondermaatse vis aan wal door middel van een steekproef.

De sector heeft in samenwerking met de overheid gewerkt aan een werkwijze voor de distributie van ondermaatse vis in en vanaf de afslagen. Het is belangrijk dat de ondermaatse vis in de hele keten gescheiden blijft van maatse vis en herkenbaar blijft als ondermaatse vis die niet bestemd is voor rechtstreeks menselijke consumptie. In verband met zorgen over illegale verkoop van ondermaatse vis (met name tong) voor menselijke consumptie hebben Nederlandse producentenorganisaties ervoor gekozen om ondermaatse demersale vis te denatureren en alleen aan te bieden voor niet-menselijke consumptie.

5. Controle en handhaving

Toezicht en handhaving op de aanlandplicht is geen gemakkelijke opgave. Schaarre middelen moeten proportioneel en efficiënt worden ingezet. Het is belangrijk dat de controle instanties van de verschillende landen samenwerken en leren van de ervaringen die tot op heden zijn opgedaan. De controle-expertgroepen in de verschillende regio's hebben advies gegeven over de controle en handhaving van de aanlandplicht in de pelagische sector. In de regionale control expertgroepen wordt nog gewerkt aan de adviezen voor controle en handhaving in de demersale sector. Nederland wil zich er de komende maanden voor inzetten dat ook de volgende stap, de implementatie van de controleregimes in de verschillende lidstaten geharmoniseerd plaatsvindt. Dit met het oog op het level playing field tussen de lidstaten. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de controlemiddelen en de dekkingsgraad, maar ook bijvoorbeeld het uitwisselen van controle instructies tussen de controle autoriteiten.

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (nVWA) heeft in 2015, het eerste jaar van de aanlandplicht, vooral samen met de sector gewerkt aan de implementatie van de aanlandplicht. Een belangrijk aandachtspunt was daarbij de technische voorziening aan boord van de vaartuigen om vis te kunnen discarden (het discardgootje). De voorzieningen die aanwezig waren om te kunnen discarden in de tijd dat dit moest, zijn op initiatief van de sector verwijderd op de meeste vaartuigen (aanvang 2015). De pelagische visserijsector heeft duidelijk laten zien dat zij zich aan de aanlandplicht wil houden en uit vangstgegevens en informatie uit inspecties is dit ook gebleken. De ongewenste (ondermaatse) bijvangsten worden apart opgeslagen aan boord en apart geregistreerd.

De pelagische visserijsector heeft in de periode 2014 - 2015 aan boord van diepvriesvaartuigen proeven gedaan met closed circuit television (CCTV) / remote electronic monitoring (REM) voor de controle op de aanlandplicht met behulp van financiering uit het Europees Visserijfonds. De NVWA heeft in deze proeven geparticipeerd. Uit de proeven blijkt dat de beelden helder zijn en de processen aan boord goed zijn te volgen. Het is mogelijk om de kritische schakels in beeld te houden en vast te stellen dat de gevangen vis aan boord blijft. Indien er vis overboord gaat, kan dit worden waargenomen. De software is erg gebruiksvriendelijk en maakt een efficiënte, gerichte analyse van de beelden mogelijk. Er kan goed onderscheiden worden in welke fase van de visreis een vaartuig zich bevindt en wanneer er beelden uitgelezen moeten worden. De ervaringen met REM/CCTV hebben ertoe geleid dat de controle expertgroepen van zowel de Scheveningengroep als de Noordwestelijke waterengroep voor de pelagische visserij adviseren om REM/CCTV te gebruiken voor de controle op de aanlandplicht bij diepvriesvaartuigen en Refrigerated Seawater vaartuigen. Er loopt een discussie over de wettelijke verankering en over de verantwoordelijkheden van kuststaten en vlaggenstaten.

Ter voorbereiding op de aanlandplicht in de demersale sector hebben ook proeven plaatsgevonden met CCTV in de pilot volledig gedocumenteerde visserij (kabeljauw). Daaruit blijkt dat dit

controlemiddel op zich geschikt is voor de controle van de vangsten en grootte van kabeljauw. Daarnaast heeft NL zelf een of de vis die overboord gaat, wel/of niet overboord mocht. Omdat dit een gemengde visserij betreft, en de aanlandplicht alleen betrekking heeft op soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden en soorten die niet onder de minimis of een overlevingsuitzondering vallen, blijft er altijd sprake van teruggooi in deze sector. Mogelijk dat CCTV in combinatie met andere controlemiddelen wel effectief kan zijn. Hiervoor wacht Nederland het advies van de regionale controle expertgroepen af.

Tot op heden zijn er geen overtredingen op aanlandplicht geconstateerd.

6. Bestemming ondermaatse vis

Volgens de basisverordening van het Gemeenschappelijk visserijbeleid (Verordening 1380/2013) is het gebruik van vis kleiner dan de minimumstandhoudingsreferentie grootte (ondermaatse vis) beperkt tot andere doeleinden dan rechtstreekse menselijke consumptie, waaronder vismeel, visolie, diervoeder, levensmiddelenadditieven, geneesmiddelen en cosmetica. De toepassingsmogelijkheden worden in de verordening niet beperkt tot deze voorbeelden. De interpretaties van de huidige tekst lopen uiteen. Sommigen hebben aangegeven dat ondermaatse vis alleen bestemd mag worden voor niet-menselijke consumptie, terwijl anderen beweren dat met de huidige definitie ook het inblikken van vis of de verwerking tot vissoep gezien kan worden als niet-rechtstreeks menselijke consumptie.

In de regionale groepen is veelvuldig discussie geweest over de juiste interpretatie van de tekst en nog steeds vinden deze discussies plaats. In het kader van het tegengaan van verspilling willen lidstaten en ook de visserijsector een zo breed mogelijke toepassing toestaan. Welk nut heeft immers het aanlanden van vis, als deze alleen verwerkt mag worden tot diervoeding. Bij teruggooi in zee vindt het immers ook die bestemming. Aan de andere kant zijn er bij dezelfde partijen veel zorgen over het faciliteren van een (illegale) markt voor ondermaatse vis, waardoor een gerichte visserij op juveniele vis zou kunnen ontstaan. Vooralsnog weegt dit laatste zwaarder.

Daarnaast speelt ook de aanbiedingsvorm een rol. De bedrijven die vis verwerken voor hoogwaardige diervoeding willen geen diepgevroren vis. Voor verse vis geldt dat deze bedrijven en ook bedrijven die vis verwerken tot bijvoorbeeld voedseladditieven, willen dat de vis gestript wordt (ontdaan van ingewanden), in verband met de houdbaarheid. Noch de pelagische als de demersale vaartuigen kunnen aan deze voorwaarden voldoen.

In 2015 is 2200 ton ondermaatse pelagische vis aangeland. Deze is verkocht aan dierentuinen en tonijnfarms of aan visserijbedrijven voor aas. De Nederlandse producentenorganisaties van demersale vis hebben aangekondigd dat ondermaatse vis op de visafslagen gedenatureerd wordt en daarmee alleen nog bestemd kan zijn voor niet-menselijke consumptie.

7. Faciliteiten havens en schepen

In 2015 waren de bestaande faciliteiten voldoende om aan de aanlandplicht te kunnen voldoen. Gezien de voorzichtige start in 2016 voor de demersale sector is ook de verwachting dat volstaan kan worden met de bestaande faciliteiten. De Nederlandse overheid blijft in gesprek met de visserijsector.

8. Uitdagingen

De aanlandplicht stelt de Nederlandse overheid en de Nederlandse visserijsector voor verschillende uitdagingen. Naast de hiervoor genoemde uitdagingen (toezicht en controle, vergroten van de selectiviteit van de visserijmethoden, (bestemming van ondermaatse vis, capaciteit aan boord voor zowel opslag van vis als bemanning en arbeidsrusttijden bemanningsleden) worden de volgende verder onderzocht:

Veiligheid aan boord

Omdat ondermaatse vis extra meegenomen wordt aan boord en vissers nog steeds een rendabele bedrijfsvoering willen behouden, worden de ruimen extra volgeladen. Bij zwaar weer kan de veiligheid van de bemanning hierdoor in het geding zijn. Dit geldt ook voor de pelagische vriestrawlers, waar de afnemers van ondermaatse vis voor bijvoorbeeld vismeel of diervoeding, geen verpakkingsmateriaal willen. De blokken bevroren vis worden in het ruim op elkaar gestapeld en Opslag in een aparte ruimte is vanwege de stabiliteit onmogelijk.

Beheerssysteem visserijcapaciteit

In Nederland is het huidige beheerssysteem, waarmee de visserijcapaciteit beperkt wordt, gericht op het niet aan boord mogen houden van vissoorten waarvoor een visser geen vangstrechten heeft. Dit wordt als zodanig ook gecontroleerd. In verband met de aanlandplicht moet Nederland op zoek naar een andere manier om de visserijcapaciteit te beheersen, die tenminste even goed te controleren is.

Dichtmaken discardgootje en de minimis

Nederlandse pelagische vaartuigen hebben in verband met het toezicht en de handhaving op de aanlandplicht het discardgootje dichtgemaakt. Echter sommige soorten, zoals soorten die onder de minimis vallen of kleine exemplaren van verboden soorten die in de fabriek terecht komen, moeten nog steeds teruggegooid worden. Zonder discardgootje kan teruggooi niet plaatsvinden op een voor de bemanning veilige manier. Vangsten waarvoor de pelagische sector een de minimis heeft, worden momenteel toch aangeland. De Nederlandse overheid is samen met de visserijsector op zoek naar een passende oplossing.

Uitzondering op de aanlandplicht voor 10% van de vangsten van horsmakreel, makreel, sardine, anchovis en haring Op grond van artikel 19 van Verordening 850/1998, gewijzigd met de Omnibusverordening geldt artikel 15 van de basisverordening van het GVB (Verordening 1380/2013, moet ondermaatse vis van soorten die onder de aanlandplicht vallen, aangeland worden. Paragraaf 4 van dit artikel biedt een uitzondering op deze verplichting voor 10% van levend gewicht van de totale vangst aan boord van elk van de volgende soorten – horsmakreel, makreel, sardine, anchovis en haring. In het kort gezegd; artikel 15 van Verordening 1380/2013 geldt niet voor ondermaatse vis tot 10% van het totale levend gewicht aan boord voor elk van deze soorten.

Artikel 15 bestaat uit de volgende verplichtingen:

- De aanlandplicht
- De verplichting om vangsten van ondermaatse vis te registreren
- De verplichting om deze vangsten van het quotum af te trekken
- Een beperking op de toepassing van ondermaatse vis tot alleen niet-rechtstreeks menselijke consumptie

Formulering in paragraaf 4 doet vermoeden dat geen van de verplichtingen uit artikel 15 van toepassing is. Dus 10% van de ondermaatse vis van elk van deze soorten mag ofwel gediscard ofwel aangeland worden zonder registratie en zonder dat dit afgeboekt moet worden van het quotum. Daarnaast is de toepassing niet beperkt tot alleen niet-rechtstreeks menselijke consumptie. Nederland heeft de Europese Commissie gevraagd om de juiste interpretatie. De Europese Commissie geeft aan dat zij bij het opstellen van de Omnibusverordening heeft voorgesteld om deze uitzondering te verwijderen. Echter de medewetgevers hebben besloten deze uitzondering te behouden. Volgens de Europese Commissie moet deze uitzondering geïnterpreteerd worden als zijnde dat 10% ondermaatse vis aangeland mag worden en de vangsten volledig in het logboek geregistreerd worden en van het quotum afgetrokken worden. De vangsten mogen niet gediscard worden, want dat zou een de minimis uitzondering zijn van 10%, waarvoor geen voorziening is in de basisverordening.

Choke species

Choke species zijn soorten waarvoor een lidstaat een beperkt quotum heeft. Wanneer het quotum van een soort op is, zouden alle visserijen die deze soort mogelijk als bijvangst vangen, gesloten moeten worden terwijl deze visserijen hun quota van de doelsoorten nog niet hebben opgevist. Belangrijke choke species zijn bijvoorbeeld heek en rog.

De basisverordening biedt tot op zekere hoogte oplossingen voor choke species; overlevingsuitzondering, de minimis en interspecies flexibiliteit. Uiteindelijk zal voor elke visserij het quotum van een soort de beperkende factor zijn. De vraag is op welk moment het probleem optreedt en in welke mate quota-ruilen een oplossing bieden. Lidstaten zijn in de regionale groepen met elkaar in discussie over de problematiek en mogelijke oplossingen. Voor Nederland is het belangrijk dat lidstaten hierin een geharmoniseerde aanpak kiezen, dat niet een lidstaat een hele visserij sluit en andere lidstaten dat niet doen.

Interspecies flexibiliteit

Om vroegtijdige sluiting van visserijen te voorkomen biedt de basisverordening van het GVB enkele quota flexibiliteiten, zoals de tussenjaarlijkse flexibiliteit en de interspecies flexibiliteit. De tussenjaarlijkse flexibiliteit, waarbij quota geleend wordt van het volgende jaar of overgeheveld van het vorige jaar is een bekend middel in het visserijbeheer. De interspecies flexibiliteit is een nieuw middel. De interspecies flexibiliteit geeft lidstaten de mogelijkheid om bijvangsten af te boeken van het quotum van doelsoorten als het quotum voor de betreffende bijvangstsoort volledig benut is. Nederland heeft twee workshops (2014 en 2015) georganiseerd voor de regionale groepen gezamenlijk om de mogelijke effecten en het management van de interspecies flexibiliteit te bespreken. De Europese Commissie heeft deelgenomen aan beide workshops. De Adviesraden hebben de laatste workshop als waarnemer deelgenomen aan de discussies. De regionale groepen hebben geconcludeerd dat het gebruik van de interspecies flexibiliteit kan leiden tot het overschrijden van de TAC van bijvangstsoorten. De toepassing van de interspecies flexibiliteit wordt namelijk alleen beperkt tot een percentage van de doelsoort. In verschillende visserijen kan dezelfde bijvangstsoort afgeboekt worden van het quotum van verschillende doelsoorten. Lidstaten hebben met elkaar verschillende mogelijkheden besproken om misbruik van de interspecies flexibiliteit te voorkomen. Zo is onderling afgesproken dat de interspecies flexibiliteit een 'means of last resort' is. Eerst moeten lidstaten dus kijken naar de mogelijkheden van quotumruil. Tevens is onderling afgesproken dat het 'eindejaars quotum' de basis vormt voor het quotum dat beschikbaar is voor interspecies flexibiliteit. Verder is gesproken over mogelijke conversiefactoren of bijvoorbeeld een plafond aan het quotum van de bijvangstsoort. In 2016 willen de lidstaten met elkaar tot definitieve afspraken komen hierover.

Zeedagen

Om vissers te stimuleren met grotere mazen te vissen, moeten er voldoende zeedagen zijn. Het is zaak dat de belemmering van de zeedagen voor grootmazige vistuigen zo spoedig mogelijk wordt opgeheven.

Onduidelijke regelgeving

Tijdens de maandelijkse overleggen met de visserijsector is veel aandacht besteed aan onduidelijke regelgeving en mogelijke tegenstrijdigheid. Deze zijn in overleg met juristen of met de Europese Commissie verhelderd:

- In de Seine baai is het verboden om op sardine te vissen i.v.m. de te hoge dioxinewaardes (dus verplicht afvoeren/vernietigen als CAT1). Bijvangsten in de horsmakreel visserij moeten weer worden teruggespoeld.
- De labeling van pakken met ondermaatse vis en de registratie in de logboeken.
- De labeling en registratie van vis waarvoor op dat moment nog geen quota zijn en achteraf bijgeruild worden.
- Wat te doen met vis waarvoor een 0-TAC geldt en wat betekent dit voor vangsten onder de 50 kg. Voorbeelden van soorten met een 0-TAC zijn haring ten westen van Ierland (VIa) en

doornhaai. Voor haring in VIa wordt mogelijk in de loop van 2016 een TAC ingesteld. Zolang er geen TAC is vastgesteld is er in overleg met de Europese Commissie voor gekozen om vangsten aan te land en van het toekomstige quotum af te trekken. Mocht er alsnog geen TAC worden vastgesteld, dan worden eventuele vangsten van het quotum van de doelsoort afgetrokken.

- Voor verschillende visbestanden gelden verschillende minimum instandhoudingsreferentiematen in verschillende wateren. Een voorbeeld is makreel: in de Noordzee 30 cm en in de westelijke wateren 20 cm. Gelet op bijvoorbeeld de geografische flexibiliteit om een deel van de westelijke wateren quota te kunnen gebruiken voor Noordzeevangsten is harmonisatie van de MCRS gewenst.
- Het is onduidelijk op welk moment van de visreis geldt dat in de makreelbox slechts 15% van de vangstsamenstelling uit makreel mag bestaan (in het net, aan boord gedurende de visreis of bij aanlanding) en hoe dit past bij de aanlandplicht.